PROTOKOLL

Mötesdatum

Regionfullmäktige

2026-10-13

§106

Delårsrapport per augusti 2026 för Region Jämtland Härjedalen (RS/65/2026)

Sammanfattning

En delårsrapport per augusti för Region Jämtland Härjedalen har upprättats. Rapporten innehåller en redovisning om måluppfyllelse, verksamhet och ekonomiskt utfall.

Region Jämtland Härjedalens ackumulerade resultat efter finansiella poster till och med augusti 2026 var positivt och uppgick till 88 miljoner kronor. Det är 31 miljoner kronor bättre än det budgeterade resultatet på 57 miljoner kronor. Jämfört med samma period föregående år är resultatet tydligt bättre, då uppgick resultatet efter finansiella poster till -191 miljoner kronor. Verksamhetens resultat uppgick till -38 miljoner kronor, vilket är 111 miljoner kronor lägre än budgeterat resultat och även lägre än motsvarande period föregående år. Detta innebär att den tydliga förbättringen som skett på resultatet efter finansiella poster mot föregående år till största del förklaras av en bättre utveckling inom pensionsförvaltningen.

Nettokostnadsutvecklingen för perioden är 130 miljoner kronor högre än föregående år vilket motsvarar en ökning med 3,3 procent.

Bruttokostnaderna har ökat med 138 miljoner kronor, vilket motsvarar en kostnadsökning på 2,9 procent.

Prognos

Utifrån de osäkerheter som föreligger i omvärlden är det fortsatt svårt att lämna en säker helårsprognos. Vid rapportens avlämnande bedöms helårsprognosen efter finansiella poster kunna förbättras något till minus 140 miljoner kronor. Prognosen bygger på att planerade åtgärder genomförs och får den effekt som anges i respektive nämnds verksamhetsplan. Samtidigt är en stor del av den ekonomiska effekten av åtgärderna förlagd till årets senare del, vilket innebär en risk för att full effekt inte uppnås under 2026. Prognosen förutsätter även att den positiva utvecklingen på de finansiella marknaderna i huvudsak består.

Likviditet

Regionens likviditet har påverkats negativt av de underskott som ackumulerats under åren 2023 till 2025, vilket innebär att den ingående skulden för året uppgår till 490 miljoner kronor. Av finansieringsbudgeten i Regionplan med budget 2026–2028 framgår att en upplåning om 150 miljoner kronor planeras under 2026. Om hela det planerade beloppet lånas upp kommer skulden till Kommuninvest att uppgå till 640

miljoner kronor vid årsskiftet.

Måluppfyllelse
Av de åtta prioriterade målen bedöms ett ej vara uppnått och resterande sju vara delvis uppnådda. Till dessa mål har sammanlagt 30 uppdrag kopplats till regionstyrelsen och nämnderna, samtliga bedöms vara pågående enligt plan.

De kortsiktiga nyckeltalen omfattar fem finansiella mål. Av dessa bedöms två vara uppnådda, ett delvis uppnått och två inte uppnådda. De finansiella mål som inte uppnås är Netto- och bruttokostnadsutveckling som båda överstiger målet vilket sätter ytterligare press på de åtgärder som planerats av verksamheterna.

Balanskrav och resultatförbättrande åtgärder
Region Jämtland Härjedalen har under 2024 och 2025 åberopat synnerliga skäl för att besluta om negativa budgeterade resultat. Bakgrunden var bland annat de kraftigt ökade pensionskostnaderna och bedömningen att en alltför snabb ekonomisk anpassning skulle kräva omfattande tillfälliga neddragningar i verksamheten. Den långsiktiga ekonomiska planen innebär samtidigt att kostnadsutvecklingen behöver anpassas och att verksamhetsförändringar och resultatförbättrande åtgärder behöver genomföras för att regionen över tid ska nå en ekonomi i balans.

Hälso- och sjukvårdsnämnden står för den största ekonomiska utmaningen. Regionfullmäktige beslutade i juni 2026, § 76, att ”Hälso- och sjukvårdsnämnden tillåts gå med underskott på 400 miljoner kronor under 2026 men ska eftersträva obalans i budget på den absolut lägsta möjliga nivån som det går”. Den aktuella helårsprognosen uppgår till ett underskott i intervallet 400-550 miljoner kronor. Detta innebär en risk för att underskottet överstiger den nivå som regionfullmäktige tidigare godkänt.

Hälso- och sjukvårdsnämndens verksamhetsplan innehåller resultatförbättrande åtgärder om sammanlagt 216 miljoner kronor. Åtgärderna är en förutsättning för att begränsa underskottet, men uppföljningen till och med augusti visar att den ekonomiska effekten hittills inte har nått den nivå som krävs.

Den uppdaterade bedömningen i samband med delårsrapporten visar att 57 procent av åtgärderna bedöms gå enligt plan. För en betydande del av resterande åtgärder är effekthemtagningen osäker eller försenad och 18 procent av åtgärderna bedöms inte kunna uppnås under 2026. Flera åtgärder förväntas dessutom få ekonomisk effekt först under årets fjärde kvartal. Sammantaget finns därför en betydande risk för att den planerade resultatförbättringen om 216 miljoner kronor inte realiseras under året.

Regionstyrelsens delårsrapport

Regionstyrelsen redovisar i sin delårsrapport en positiv budgetavvikelse om 266 miljoner kronor för perioden januari–augusti.

Regionstabens intäkter överstiger budget med 40 miljoner kronor, främst till följd av högre försäljning från förråd och hjälpmedel samt högre statsbidrag.

Kostnaderna är 214 miljoner kronor lägre än budget. Den positiva avvikelsen förklaras framför allt av lägre pensionskostnader inom regiongemensamt. Pensionskostnaderna bygger dock på externa prognoser och avvikelsen kan därför förändras under året. Även personalkostnaderna är lägre än budget, vilket delvis förklaras av genomförda omstruktureringar och avveckling av tjänster inom regionstaben. Därutöver bidrar lägre kostnader för fastigheter, konsulter, programvara och datautrustning till den positiva avvikelsen. Den högre försäljningen från förråd och hjälpmedel medför samtidigt högre kostnader för sålda varor.

Sammantaget redovisar regionstaben en positiv nettokostnadsavvikelse om 254 miljoner kronor.

Vårdval redovisar en positiv budgetavvikelse om 12,3 miljoner kronor. Avvikelsen förklaras främst av att avsatta medel inom Hälsoval för bland annat AT- och ST-läkare, PTP-psykologer och riktade hälsosamtal inte har nyttjats i budgeterad omfattning. Även privata vårdgivare redovisar en positiv avvikelse, främst till följd av färre fysioterapi besök än budgeterat. Inom beställartandvården är kostnaderna lägre än budget, bland annat för nödvändig och särskild tandvård samt barntandvård.

Sammanfattning
Regionstyrelsen leder och samordnar arbetet i Region Jämtland Härjedalen och har det övergripande ansvaret för ekonomin och de personalpolitiska frågorna. Tillsammans med övriga nämnder ska styrelsen se till att den viljeinriktning och de politiska mål som regionfullmäktige beslutat om genomförs.

Det ekonomiska läget för Region Jämtland Härjedalen är fortsatt mycket ansträngt. Åren 2023 och 2024 präglades av stora underskott, bland annat till följd av kraftigt ökade pensionskostnader. För 2026 har regionen budgeterat ett nollresultat, men den aktuella helårsprognosen är fortsatt negativ och innebär därmed en betydande avvikelse från budget.

Samtidigt har resultatet påverkats positivt av utvecklingen inom regionens kapitalförvaltning och av högre intäkter från riktade statsbidrag än budgeterat. Dessa faktorer förbättrar det redovisade resultatet men förändrar inte i motsvarande grad den underliggande kostnadsutvecklingen i verksamheten.

Regionfullmäktige beslutade i juni 2026, § 76, att ”Hälso- och sjukvårdsnämnden

tillåts gå med underskott på 400 miljoner kronor under 2026 men ska eftersträva obalans i budget på den absolut lägsta möjliga nivån som det går". Den aktuella helårsprognosen uppgår till ett underskott i intervallet 400-550 miljoner kronor. Detta innebär en risk för att underskottet överstiger den nivå som regionfullmäktige tidigare godkänt.

Uppföljningen visar samtidigt att beslutade åtgärder ännu inte har gett den ekonomiska effekt som krävs och att en betydande del av åtgärdsplanens effekter är osäkra eller bedöms inte kunna uppnås.

Regionstyrelsen gav 2026-08-25 §129 följande uppdrag:
Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att vid regionstyrelsens sammanträde i september 2026 särskilt redovisa:

- De aktiviteter som genomförts och planeras för att minska personalkostnaderna, inklusive kostnader för hyrbemanning, samt vilka effekter dessa aktiviteter har gett eller förväntas ge.
- vilka extra kostnader som uppstått till följd av sommarens personalbehov och hur de förhåller sig till åtgärderna.

Regionstyrelsen har tagit del av återredovisningen från hälso- och sjukvårdsnämnden och noterar att det fortsatt finns osäkerhet kring om beslutade åtgärder kommer att ge den ekonomiska effekt som tidigare bedömts. Av delårsrapporten framgår att åtgärder med status röd inte bedöms ge någon ekonomisk effekt under 2026. Åtgärder med gul och grön status måste ge ekonomisk effekt under året behöver därför prioriteras och genomföras.

Förslag till beslut

Regionstyrelsen föreslår regionfullmäktige

a.Delårsrapport augusti 2026 för Region Jämtland Härjedalen godkänns.

b.Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att arbetet med att genomföra de åtgärder som framgår i nämndens åtgärdsplan med status gul och grön genomförs under 2026.

c.Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att omgående påbörja arbetet med att identifiera och bereda ytterligare resultatförbättrande åtgärder inför 2027 för att kompensera för den ekonomiska effekt som bedöms utebli till följd av att beslutade åtgärder inte kan genomföras fullt ut eller inte ger den effekt som tidigare bedömts. Åtgärderna ska ge varaktig ekonomisk effekt.

Jennie Eriksson, ekonomidirektör, föredrar delårsrapporten.

Katarina Nyberg Finn (S) föredrar hälso- och sjukvårdsnämndens delårsrapport samt återredovisar det uppdrag fullmäktige gav till nämnden i juni om att säkerställa genomförande och effekthemtagning av åtgärdsplanen.

Yrkanden

Robert Hamberg (M) yrkar följande:
"Regionens ekonomiska situation har försämrats och risken för underskott kräver att vi agerar. Regionfullmäktige har endast medgett att hälso- och sjukvårdsnämnden går med underskott, inte att regionen som helhet gör det. Regionplanen behöver därför revideras utifrån de ekonomiska förutsättningarna för att säkerställa en ansvarsfull ekonomisk styrning, följsamhet till fullmäktiges beslut och en långsiktigt hållbar ekonomi för regionen.
Tilläggsyrkande
Att regionstyrelsen får i uppdrag att bereda en revidering av Regionplan 2026–2028 utifrån den ekonomiska situationen för 2026 och återkomma till regionfullmäktige i november."

Jörgen Larsson (C) och Andrea Fors (SD) yrkar bifall till Robert Hambergs tilläggsyrkande.

Conny Wahlström (MP) och Bengt Bergqvist (S) yrkar avslag till Robert Hambergs tilläggsyrkande.

Proposition

Ordföranden ställer proposition på regionstyrelsens förslag och finner att det antas.
Ordföranden ställer proposition på Robert Hambergs tilläggsyrkande och finner att det avslås.

Beslut

a.Delårsrapport augusti 2026 för Region Jämtland Härjedalen godkänns.

b.Hälso- och sjukvårdsnämnden får i uppdrag att arbetet med att genomföra de åtgärder som framgår i nämndens åtgärdsplan med status gul och grön genomförs under 2026.

c.Hälso- och sjukvårdsnämnden ges i uppdrag att omgående påbörja arbetet med att identifiera och bereda ytterligare resultatförbättrande åtgärder inför 2027 för att kompensera för den ekonomiska effekt som bedöms utebli till följd av att beslutade åtgärder inte kan genomföras fullt ut eller inte ger den effekt som tidigare bedömts. Åtgärderna ska ge varaktig ekonomisk effekt.

Reservationer

Margareta Gladh (M), Robert Hamberg (M), Catarina Espmark (M), Lise Hjemgaard-Svensson (M), Carl-Oscar Fransson (M), Jennie Klaesson (M), Knut Richardsson (M), Maud Herkules (M), Therese Dahlgren Ekroth (M), Magnus Rönnerfjäll (C), Ann-Sofie O´Dwyer (C), Jörgen Larsson (C), Cristine Persson (C), Susanne Moänge (C), Annika Lindström (C), Johannes Andersson (C), Ronny Karlsson (SD), Anette Rangdag (SD), Veronica Berglund (SD), Ted Länsberg (SD), Andrea Fors (SD), Tomas Edin (SD), Ulla Stolt (SD) reserverar sig till förmån för Robert Hambergs tilläggsyrkande.

Expedieras till

Förvaltningsområdeschefer, ekonomidirektör, HR-direktör, kommunikationsdirektör, förvaltningsområdenas ekonomicontroller, chefscontroller, direktörernas närstöd och kanslichef.

Beslutsunderlag

- §158 Regionstyrelsen Delårsrapport per augusti 2026 för Region Jämtland Härjedalen
- Delårsrapport augusti 2026 (Region Jämtland Härjedalen)
- Revisorernas utlåtande av delårsgranskning per augusti 2026
- Granskning av delårsrapport per augusti 2026
- Sakkunniges yttrande